

Důvodová zpráva

I. Obecná část

Předkládaný návrh novelizuje obecně závaznou vyhlášku hlavního města Prahy č. 20/2022, o stanovení obecního systému odpadového hospodářství hlavního města Prahy (vyhláška o odpadech).

Na základě § 59 odst. 2 zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech, jsou nejpozději od 1. ledna 2025 obce povinny určit místa pro oddělené soustředování odpadního textilu, jako jedné ze složek komunálního odpadu. V současné době je na území hlavního města Prahy sbírán textil pouze v režimu předcházení vzniku odpadů, proto je nutné do vyhlášky o odpadech doplnit možnost odložit textil jako odpad. V počáteční fázi po 1. lednu 2025 budou k odkládání odpadního textilu sloužit sběrné dvory hlavního města Prahy a následně bude ze strany města realizována také uliční síť kontejnerů pro odkládání tohoto druhu odpadu.

Novelizace vyhlášky o odpadech má rovněž za cíl snížit náklady na provoz sběrných dvorů hlavního města Prahy, které v posledních letech výrazně narostly. Z tohoto důvodu předkládaný návrh zavádí roční hmotnostní limit pro odevzdání objemného odpadu na sběrných dvorech. Každá fyzická osoba bude moci na sběrných dvorech hlavního města Prahy odevzdat v kalendářním roce v úhrnu maximálně 750 kg objemného odpadu. Dále je pak sníženo množství stavebního a demoličního odpadu, které mohou fyzické osoby nepodnikající bezplatně odevzdat na sběrných dvorech či do velkoobjemových kontejnerů, z 12 m³ na 4 m³ ročně. Stanoven je také maximální limit pro jeden návoz (předávku) stavebního a demoličního odpadu, a to na 2 m³. Tyto změny mají zároveň zajistit, že sběrné dvory hlavního města Prahy budou i nadále kapacitně dostačovat pro odkládání objemného a stavebního a demoličního odpadu. Rovněž má být snížena možnost zneužívání sběrných dvorů ze strany osob, které tato zařízení neúměrně zatěžují opakovanými návozy objemného či stavebního a demoličního odpadu, který přitom téměř s jistotou pochází z podnikatelské činnosti.

II. Kvalifikovaný odhad dopadu přijetí návrhu vyhlášky do rozpočtu hlavního města Prahy a do rozpočtu městských částí

Je předpokládán pozitivní dopad do rozpočtu hlavního města Prahy spojený se snížením nákladů na provoz sběrných dvorů hlavního města Prahy, zejména v důsledku omezení množství bezplatně odevzdávaného stavebního a demoličního odpadu. V případě městských částí není dopad do jejich rozpočtu předpokládán.

III. Zvláštní část

K čl. I bodům 1. a 2.

V souladu se zákonem o odpadech je v rámci obecního systému odpadového hospodářství hlavního města Prahy zavedena povinnost odděleně soustředovat odpadní textil a jako místa určená pro odkládání odpadního textilu se stanovují sběrné dvory hlavního města Prahy a rovněž veřejná stanoviště separovaného odpadu, na která budou postupně instalovány jednotlivé sběrné nádoby určené pro odpadní textil.

K čl. I bodu 3.

Objemný odpad patří na sběrném dvoře mezi nejčastěji odevzdávané komodity. Rostoucí množství objemného odpadu významně zatěžuje provoz sběrných dvorů. Zavedení ročního hmotnostního limitu pro odevzdání objemného odpadu má provozu sběrných dvorů hlavního města Prahy odlehčit a zároveň vyloučit stávající praxi zneužívání sběrných dvorů ze strany osob, které produkují objemný odpad ve velkém při své podnikatelské činnosti, a pro které není bezplatné odevzdávání objemného odpadu na sběrných dvorech určeno.

Zároveň si ovšem je hlavní město Praha vědomo povinnosti převzít veškerý objemný odpad vznikající v domácnostech. Vycházíme z toho, že běžné domácnosti při kompletní rekonstrukci bytu či domu mohou vzniknout objemné odpady do hmotnosti cca 1100 Kg. Dle dat Českého statistického úřadu je průměrný počet členů domácnosti 2,48, přičemž se předpokládá, že v domácnosti bydlí 2 dospělé osoby. Ve většině případů tedy domácnosti budou moci i nadále veškerý svůj objemný odpad na sběrných dvorech odevzdat za dodržení ročního limitu 750 kg na jednu fyzickou osobu. Vedle toho mohou fyzické osoby svůj objemný odpad odevzdávat i do velkoobjemových kontejnerů. V roce 2023 bylo na území Prahy přistaveno celkem 4680 ks velkoobjemových kontejnerů. Síť těchto velkoobjemových kontejnerů pokrývá v pravidelných intervalech pro přistavení celé území hlavního města Prahy.

Zavedení ročního hmotnostního limitu pro odevzdání objemného odpadu na sběrných dvorech tak zcela jistě neznemožní převzetí veškerého objemného odpadu vznikajícího v domácnostech ze strany města, maximálně usměrní část toku tohoto druhu odpadu ze sběrných dvorů na velkoobjemové kontejnery.

K čl. I bodu 4.

Dochází k formulační úpravě povinnosti vlastníka objektu zajistit dostatečný objem sběrných nádob na směsný komunální odpad. Vzhledem k původní možná příliš obecné formulaci zajišťovali někteří vlastníci domů plnění této povinnosti na komerční bázi smlouvou se svozovou společností, kdy byl ve výsledku odpad z domácností ukládán do sběrných nádob společně s odpadem pocházejícím z podnikatelské činnosti realizované v téže nemovitosti. Byla tak obcházena povinnost hradit za produkci směsného komunálního odpadu z domácností poplatky za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci. Změna ustanovení upřesňuje, že vlastník objektu má povinnost zajistit dostatečný objem sběrných nádob účelově určených k odkládání směsného komunálního odpadu z domácností (a nikoliv pro odpad z podnikatelské činnosti), a že zajištění těchto sběrných nádob je spojeno s platbou poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci.

K čl. I bodu 5.

Návrh rozšiřuje okruh odpadů, se kterými se mohou právnické a podnikající fyzické osoby zapojit do obecního systému odpadového hospodářství hlavního města Prahy, o odpady z tržišť biologického původu vedené v katalogu odpadů pod katalogovým číslem 20 03 02. Změna cílí zejména na odevzdávání potravinového odpadu z obchodních řetězců.

K čl. I bodu 6.

Se zavedením možnosti odevzdávat odpadní textil souvisí i změna § 12 věnovaného předcházení vzniku odpadu. Z pohledu hlavního města Prahy není žádoucí, aby znovupoužitelný textil (především oblečení), jehož se fyzické osoby zbavují, byl ve všech případech podroben odpadovému režimu. Takové řešení není v souladu ani se stanovenou hierarchií odpadového hospodářství (§ 3 zákona o odpadech), podle

níž je prioritou předcházení vzniku odpadu. Proto bude pro znovupoužitelný textil zachována na sběrných dvorech hlavního města Prahy možnost jeho odevzdání v režimu předcházení vzniku odpadu. Tento textil bude shromažďován na sběrných dvorech odděleně od textilu poškozeného, znečištěného či z jiných důvodů neupotřebitelného, který bude přebírán v odpadovém režimu.

K čl. I bodu 7.

Pro bezplatné odevzdání stavebního a demoličního odpadu je v současné době stanoven limit 12 m³ (cca 14 tun) na osobu a rok. Tento limit je značně nadhodnocen a náklady související s daným druhem odpadu jsou v rámci obecního systému odpadového hospodářství hlavního města Prahy druhé nejvyšší hned po objemném odpadu. Z mapování situace v ostatních městech v České republice vyplynulo, že velmi často je uložení veškerého stavebního a demoličního odpadu zpoplatněno. Změnou je tak navrženo snížení ročního limitu na třetinu, tedy na 4 m³.

Dále je navrhováno omezení odevzdaného množství suti při jednom návozu. Tento krok je navržen zejména z provozních důvodů. Provozovatelé sběrných dvorů po zkušenostech uvádějí, že nastávají situace, kdy v krátkém časovém úseku občané přivezou najednou takové množství suti, které pak komplikuje další provoz sběrného dvora a následný odvoz odpadů do koncových zařízení.

K čl. II.

Účinnost obecně závazné vyhlášky je stanovena na 1. ledna 2025, tak aby byla plněna zákonná povinnost hlavního města Prahy zajistit převzetí odpadního textilu. Stanovení data nabytí účinnosti od počátku roku je praktické také v souvislosti se zavedením ročního hmotnostního limitu pro odevzdání objemného odpadu na sběrných dvorech a změnou ročního limitu pro bezplatné odevzdání stavebních a demoličních odpadů.